

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3960/2546

ธนาคาร ศรีนคร จำกัด โดยธนาคาร นครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ผู้เข้าสวมสิทธิโจทก์ ธนาคาร ศรีนคร จำกัด โดยธนาคาร นครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ผู้เข้าสวมสิทธิเจ้าหนี้บริษัท นานาพรณอมปอร์ตเอ็กซ์ปอร์ต จำกัดจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1001, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 94

ย่อ / หลักกฎหมาย

ภายหลังจากที่ศาลล้มละลายกลางสั่งรับฎีกาของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ย่อมเป็นอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายที่จะสั่งคำร้องของ น. ที่เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ ศาลล้มละลายกลางไม่มีอำนาจสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ขอรับชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินและสัญญาขายลดตัวเงินซึ่งอาจใช้สิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2532 แต่เจ้าหนี้กลับนำหนี้ดังกล่าวมาฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2543 จึงขาดอายุความในมูลหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินที่มีกำหนด 3 ปี และมูลหนี้ตามสัญญาขายลดตัวเงินที่มีกำหนด 10 ปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1001และมาตรา 193/30 แล้ว แม้ศาลล้มละลายจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดโดยมิได้ยกเหตุเรื่องอายุความขึ้นมาวินิจฉัยยกฟ้องโจทก์ ก็หาใช่ศาลล้มละลายได้ยอมรับรองว่าเป็นหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ไม่ อีกทั้งกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย ในส่วนของการขอรับชำระหนี้เป็นกระบวนการพิจารณาที่แตกต่างหากจากกระบวนการพิจารณาคดีและมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ เมื่อในมาตรา 91,94,106,107 และ 108 ได้ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และศาลที่จะต้องพิจารณาในชั้นขอรับชำระหนี้อีกครั้งหนึ่งด้วยว่าหนี้ที่เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้เป็นหนี้ที่ขอรับชำระหนี้ได้หรือไม่ แม้หนี้นั้นจะเป็นหนี้ที่เจ้าหนี้นำมากล่าวอ้างฟ้องเป็นคดีล้มละลายจนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว ก็หาผูกพันเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลให้จำต้องถือตามไม่ เมื่อเป็นหนี้ที่ขาดอายุความจึงต้องห้ามมิให้ขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 94(1)

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14ธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามสัญญาแพคเกจเครดิตเป็นเงิน 156,740,068.49 บาท เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้นำลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายตรวจคำขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 104 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แล้ว ไม่มีผู้ใดโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้รายนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้วทำความเห็นว่า สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้เป็นเรื่องสัญญาขายลดตัวเงินและตัวสัญญาใช้เงิน มิใช่สัญญาแพคเกจเครดิต และหนี้ตามสัญญาดังกล่าวขาดอายุความแล้ว เป็นหนี้ที่จะฟ้องร้องให้บังคับคดีไม่ได้ จึงต้องห้ามมิให้ขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 94 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 เห็นควรให้ยกคำขอรับชำระหนี้รายนี้เสียทั้งสิ้นตามมาตรา 107(1) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ตามความเห็นของ

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เจ้าหนี้อุทธธรณ์ศาลอุทธรณ์แผนกคดีล้มละลายพิพากษากลับ ให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้จำนวน 156,740,068.49 บาท ตามคำขอรับชำระหนี้ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หักเงินจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลแทนเจ้าหนี้ แต่ค่าทนายความให้เป็นพับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ฎีกาศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "เห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาเรื่องการเข้าสมรสสิทธิเป็นโจทก์แทนโจทก์เดิมเสียก่อนปรากฏว่าขณะที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งอนุญาตให้ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เข้าสมรสสิทธิเป็นโจทก์แทนโจทก์เดิมนั้นเป็นเวลาภายหลังจากที่ศาลล้มละลายกลางสั่งรับฎีกาของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้ว คดีจึงอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลาย จึงเป็นอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายที่จะสั่งคำร้องของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ที่จะเข้าสมรสสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ ศาลล้มละลายกลางไม่มีอำนาจสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เข้าสมรสสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์กรณีที่ศาลล้มละลายกลางสั่งอนุญาตตามคำร้องจึงไม่ชอบ ให้ยกคำสั่งของศาลล้มละลายกลางที่อนุญาตให้ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เข้าสมรสสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ และเมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) แล้วว่าโจทก์ได้โอนสิทธิเรียกร้อง รวมทั้งสิทธิในทรัพย์ที่เป็นประกันหนี้ทั้งหมดที่มีต่อจำเลยให้แก่ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) แล้ว ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายจึงมีคำสั่งอนุญาตให้ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เข้าสมรสสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ได้ อนึ่ง ข้อเท็จจริงในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติโดยไม่มีคู่ความฝ่ายใดโต้แย้งคัดค้านว่าลูกหนี้ได้ทำสัญญาขายลดตัวเงินฉบับลงวันที่ 19 สิงหาคม 2531 กับเจ้าหนี้ โดยมีนางกังวาล ดันติพงษ์อนันต์ และนายทวี ดันติพงษ์อนันต์ กรรมการของลูกหนี้ทำสัญญาค้ำประกันตามเอกสารหมายเลข จ.4 และ จ.5 ต่อมาวันที่ 7 กรกฎาคม 2532 ลูกหนี้ได้ออกตัวสัญญาใช้เงินเลขที่ พี.612/2532 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2532 สัญญาจะจ่ายเงินจำนวน 55,000,000 บาท แก่เจ้าหนี้ภายใน 95 วัน นับแต่วันที่ลงในตัว โดยมีนางกังวาลและนายทวีเป็นผู้อวัลตามเอกสารหมายเลข จ.6 และนำมาขายลดให้แก่เจ้าหนี้ตามเอกสารหมายเลข จ.7 เมื่อครบกำหนดใช้เงินแล้วลูกหนี้ไม่ชำระเงินตามตัวสัญญาใช้เงินและสัญญาขายลดตัวเงินให้แก่เจ้าหนี้ เจ้าหนี้จึงได้นำมูลหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินและสัญญาขายลดตัวเงินพร้อมด้วยดอกเบี้ยรวมเป็นเงิน 156,740,068.49 บาท ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายคดีนี้เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดเจ้าหนี้จึงยื่นคำขอรับชำระหนี้จำนวนนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่าเจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามคำขอรับชำระหนี้หรือไม่ เห็นว่า มูลหนี้ตามคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้เป็นหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินตามเอกสารหมายเลข จ.6 และสัญญาขายลดตัวเงินตามเอกสารหมายเลข จ.4 และ จ.7 ตัวสัญญาใช้เงินดังกล่าวถึงกำหนดชำระเงินวันที่ 10 ตุลาคม 2532 และเจ้าหนี้ในฐานะเป็นผู้รับเงินตามตัวสัญญาใช้เงินเอกสารหมายเลข จ.6 ก็ได้ หรือในฐานะผู้ทรงตัวสัญญาใช้เงินตามสัญญาขายลดตัวเงินเอกสารหมายเลข จ.4 และ จ.7 ก็ได้ อาจใช้สิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระเงินตามสิทธิที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์มีอยู่ตามตราสารและสัญญาเช่นที่กล่าวมาตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2532 แต่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์กลับนำหนี้ที่มีอยู่ดังกล่าวมาฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายคดีนี้ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2543 จึงขาดอายุความฟ้องร้องในมูลหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินที่มีกำหนดเวลา 3 ปี และมูลหนี้ตามสัญญาขายลดตัวเงินที่มีกำหนดเวลา 10 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1001 และมาตรา 193/30 แล้ว แม้ในการพิจารณาคดีของศาลล้มละลายกลางจะได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดโดยมิได้มีการยกเหตุเรื่องอายุความขึ้นมาพิจารณาวินิจฉัยยกฟ้อง

โจทก์ก็ตาม ก็หาใช้ว่าศาลล้มละลายกลางได้วินิจฉัยยอมรับรองว่าเป็นหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ได้อีกทั้งกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ในส่วนการขอรับชำระหนี้เป็นกระบวนการพิจารณาที่แตกต่างหากจากกระบวนการพิจารณาชั้นฟ้องคดีและมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ตั้งจะเห็นได้โดยแจ้งชัดตามมาตรา 27 ที่บัญญัติว่า "เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว เจ้าหนี้จะขอรับชำระหนี้ได้ก็แต่โดยปฏิบัติตามวิธีการที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แม้จะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเป็นเจ้าหนี้ที่ได้ฟ้องคดีแพ่งไว้แล้ว แต่คดียังอยู่ในระหว่างพิจารณาก็ตาม" และเมื่อพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติในมาตรา 91, 94, 106, 107 และ 108 แล้ว จะเห็นได้ว่าได้ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และศาลที่จะต้องพิจารณาในชั้นขอรับชำระหนี้อีกครั้งหนึ่งด้วยว่าหนี้ที่เจ้าหนี้แต่ละรายยื่นคำขอรับชำระหนี้ เป็นหนี้ที่ขอรับชำระหนี้ได้หรือไม่ แม้หนี้ที่เจ้าหนี้ขอรับชำระมานั้นจะเป็นหนี้ที่เจ้าหนี้น่ามากล่าวอ้างฟ้องเป็นคดีล้มละลายจนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้วก็ตาม แต่ก็หาผูกพันเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลให้จำต้องถือตามไม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลจึงมีอำนาจจะฟังข้อเท็จจริงว่าหนี้สินซึ่งยื่นคำขอรับชำระหนี้นั้นมีมูลหนี้อันจะพึงอนุญาตให้ได้รับชำระตามคำขอหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงคดีนี้ฟังได้ว่าหนี้ที่เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ที่ขาดอายุความเสียแล้ว จึงต้องห้ามมิให้ขอรับชำระหนี้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 94(1) ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้มานั้นศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ฟังขึ้นพิพากษากลับว่า ให้ยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ตามคำสั่งของศาลล้มละลายกลาง ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาให้เป็นพับ"

องค์คณะ

บรรหาร มุลทวี · ประมาณ ตียะไพบุลย์สิน · สุพัฒน์ บุญยุบล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3960/2546>